

Taimen halutaan takaisin

AINO-SOFIA ORJASNIEMI

Livojoki ry alkoi laatia suunnitelmaa kestävän taimenkannan elvyttämiseksi

POSIO

Vielä 50–60-luvulla Livojärvelle nousi jopa merilohi, Tenho Tuomivaara kertoo ja jatkaa isänsä pyydyksiinjääneellä kalalla olleen painoa lähes yhdeksän kiloa.

–Punaisen hillan aikaan lohikalat laskivat joelle, Tuomivaara muistelee aikoja, jolloin vaelluskalat pääsivät vapaita jokia pitkin vaeltamaan.

Haave paikallisesti vaeltavasta taimenkannasta käynnisti suunnitteluhankkeen, jonka tavoitteena on laatia suunnitelma kestävän taimenkannan elvyttämiseksi Livojoen vesistöissä. Vaikka merilohitakin on järvellä aikoinaan tavattu, hanke keskittyy paikallisesti vaeltavien taimenkantojen elvyttämiseen Livojoen vesistöalueella.

–Edessä on mittava työmäärä valuma-alueiden puroissa ja pääuomassa, Livojoki ry:n puheenjohtaja Seppo Ortia sanoo. Livojoki ry:n perustajina vesistön ja valuma-alueiden maanomistajat ovat aloitteellisia ja pyrkivät yhteistyöhön oman elinympäristönsä hyväksi. Täysin mutkatonta ei toiminta laajalla vesialueella ole kuitenkaan ollut.

–Jos osakaskunnilla ja kalatalousalueilla pystytään sopimaan asioista yhdessä, niin se on iso voitto, Ortia kiteyttää vallitsevan tilanteen uuden edessä.

–Tällä hetkellä saatavilla oleva tieto Livojoen vesistöjen

Tenho Tuomivaara laskee veneen Livojärven vesille. Hän on lähdössä esittelemään paikkoja Livojoki ry:n puheenjohtaja Seppo Ortialle sekä kala- ja vesistötutkija Jukka Syrjäselle.

taimenkannoista on kerätty perimätiedon pohjalta ihmisiä haastattelella. Dokumentaatiota on hyvin vähän. Siksi tarvitsemme kokemuspohjaisen tiedon lisäksi myös tutkittua tietoa, Ortia kertoo. Siitä huolehtii Vesi-Visio, kala- ja vesistötutkimukseen keskittyvä osuuskunta.

TOIMEKSIANNOSSA Vesi-Visio laatii suunnitelmaa mahdollisista toimenpiteistä. Mikäli hanke saa jatkoa tulevaisuudessa, tarkempi tutkimustyö voidaan aloittaa.

–Maastotyönä voimme tutkia, lisääntyvätkö taimenet vesistöissä, paljonko poikasita on ja mikä on kutukalojen koko. Kalastajilta saadut saalistiedot ovat myös arvokkaita. Niissä pyydetään ilmoittamaan saalis sekä kalastusmenetelmä, Vesi-Vision tutkija Jukka Syrjänen kertoo. Selvi-

tyksen tulosten pohjalta päätetään jatkosta –onko Livojokeen ja sen vesistöihin mahdollista saada lisääntyvää kantaa vai ei.

–Joella voi heittää perhoakin ja ylimpiä koskia voidaan kahlata läpi, jotta mahdolliset kutupesät päästäisiin havainnoimaan ja laskemaan. Myös veden väri ja uomien tila kertoo paljon, Syrjänen kertoo mahdollisista tutkimustoimenpiteistä jatkoa ajatellen.

Livojärven taimenen kokorakenteesta ei toistaiseksi ole tietoa. Vesistöistä riippuen kalat ovat sukukypsiä eri kokoisina.

–Livojärvellä taimenen pitäisi pysyä hengissä noin 70-senttiseksi ja selviytyä ensimmäisille koskille kutemaan, Syrjänen arvelee. Istukkaat eivät ole leimaantuneet joken, joten ne eivät luontaisesti pyri sinne kutemaan. Jo-

ku sinne varmasti ui, mutta se ei ole helppo tehtävä järvestä, jossa haukikanta on runsasta etenkin joen suulla, kuten Livojärven rannalla ikänsä kalastanut Tenho Tuomivaara tietää kertoa.

–Haukikanta pitäisi saada pienemmäksi, Tuomivaara sanoo. Joesta ei tule Livojärveen yhtään taimenta, jos yläjuoksu on täynnä iso haukea. Kalastusta, etenkin nuottausta, pitäisi tehostaa, jotta järven pohja puhdistuisi, Tuomivaara lisää.

Toisaalta aktiivinen kalastus on voinut ainakin aikoinaan heikentää paikallisen taimenkannan tilannetta.

–Kalastus ei saisi viedä paljoa kalaa pois ennen kuin ne ovat ehtineet sukukypsiksi Syrjänen selittää. Siksi kalastuksen säätely on yksi mahdollinen keino kohentaa taimenen tilaa.

SUOSITUKSIA voidaan antaa hankkeen pohjalta saalisikiintiöistä, verkkokorajoituksista, istukkaiden korkeammasta alimitasta sekä vapa- ja verkkomäärästä. Kapeat salmet, jokisuut ja muut rajatut kohdat voidaan suositella rauhoitettavaksi kokonaan verkkokalastukselta.

–Toimenpiteet ovat kuitenkin vain suosituksia. Osakaskunnat ja kalatalousalueet saavat edelleen päättää itse, otetaanko niitä käyttöön vai ei, Syrjänen muistuttaa.

Tulos voi olla myös se, että kutupesä ei löydy eikä poikasita ole. Silloin lopputulos on, että kuteva taimen on vaikeaa saada takaisin.

Hankkeen ohjausryhmässä ovat Livojoki ry:n lisäksi Elykeskus, Pohjois-pohjanmaan liitto, Iijoen kalatalousalue, Metsähallitus, PVO, Posion kunta ja Iijoki-sopimus. (aso)

NOPEAT

Paras Piha 2023 -kilpailu

RANUA

Kunnassa käynnistyy huomenna pihakilpailu, jonka tarkoituksena on tuoda esille kauniita pihoja ja kannustaa kyläkuvan siistimiseen.

Kilpailuun tulee kolme sarjaa – vakituiset asuin-kiinteistöt eli kotipihat, vapaa-ajan kiinteistöt eli mökkipihat sekä yritys-pihat – mikäli sarjoihin saadaan vähintään kolme osallistujaa kuhunkin, tai sarjat yhdistetään. Ehdokkaat voivat ilmoittautua kilpailuun 22.6.–16.7.2023.

Kotakahvila saadaan auki juhannukseksi

POSIO

Livojärven Säikässä sijaitseva Kotakahvila saadaan pidettyä auki ainakin juhannuksen ajan. Kuloharjun kyläseura lupautui palvelemaan kahvilalla juhannusviikon torstaista sunnuntaihin.

Kahvilalla on jo käynyt väkeä ihmettelemässä, milloin ovet avautuvat. Kahvila on moottoripyöräilijöiden sekä karavaanareiden suosiossa.

Toistaiseksi kahvilanpitäjä on edelleen etsinnässä osaksi kesää. Kahvilaa on mahdollista tulla pitämään myös vuorotellen yhdessä toisen toimijan kanssa.

Lisää latauspisteitä sähköautoille

POSIO

Pitäjään on tuloillaan uusia latauspisteitä sähköautoille. K-Market Muikun etupihalle tulevia latauspisteitä alettiin rakentaa viime viikon tiistaina.

K-latauspisteet rakentuvat lipputankojen läheisyyteen parkkipaikan reunalle.

Ennestään sähköauton on saanut lataukseen Pentik-mäellä sekä S-Marketin pihalla.

Pia Sorvali hallintojohtajaksi

Vanhaan kirjastoon avataan ravintola

RANUA

Kunnanvaltuusto on valinnut rovaniemeläisen Pia Sorvalin Ranuan uudeksi hallintojohtajaksi. Sorvali on koulutukseltaan kauppatieteiden maisteri.

Valtuusto valitsi hänet virkaan yksimielisesti. Sorvali täyttää virassa vaaditut kelpoisuusehdot, ja hänellä on kunnanhallituksen arvion mukaan haastattelun, koulutuksen ja työkokemuksen perusteella parhaimmat edellytyk-

set viran hoitamiseen.

Jatketun hakuajan jälkeen hallintojohtajan virkaa haki 12 henkilöä, joista kunnanhallitus haastatteli neljä.

VANHA KIRJASTO, monitoimitalo sekä noin 8 500 neliön tontti myydään pienen jähkailun jälkeen yrittäjä Matti Koukkulalle. Hän teki keväällä järjestetyssä nettihuuto-kaupassa korkeimman tarjouksen, 3 500 euroa.

Koukkulan tarkoituksena on kehittää pihapiiristä matkailukohde. Ravintola avataan suunnitelmien mukaan nyt kesän aikana, ja majoitustoi-

minta myöhemmin.

Monitoimitalo on ollut kylmillään useamman vuoden, ja kirjaston toiminta on päätynyt syksyllä 2022. Kunnan arvion mukaan molemmat rakennukset ovat elinkaarensa loppupuolella ja vaativat peruskorjausta. Monitoimitalon pinta-ala on noin 820 ja kirjaston noin 700 neliötä.

Valtuusto palautti kiinteistökaupan edellisessä kokouksessaan uudelleen valmisteluun. Sen aikana käytiin jatkokeskusteluja pihapiirin käyttötarkoituksesta sekä tilojen vuokrauksesta kirjastoauton

tallin ja kirjaston varaston osalta.

TILINPÄÄTÖS 2022 sai myös valtuustolta yksimielisen hyväksynnän. Ennen päätöstä valtuusto sai kunnanjohtajalta sekä kuntakonserniin kuuluvien yhtiöiden johtajilta esitykset vuoden 2022 toiminnasta.

Huomionarvoista oli se, että eläinpuistoa hallinnoivan Ranuan Seudun Matkailu Oy:n liikevaihto kasvoi vuonna 2022 edellisestä vuodesta jopa 31,5 prosenttia.

Valtuustoryhmien puheenvuoroissa arviot vuodesta

2022 olivat jopa hyvin positiiviset. Saipa kunnanjohtaja Tuomas Aikkila kehuja sekä Kokoomuksen Markus Ranuulta ja Perussuomalaisen Petri Manniselta.

KPMG-yhtiön laatiman tilinpäätöskertomuksen perusteella valtuusto hyväksyi tilinpäätöksen yksimielisesti sekä myönsi vastuuvapauden kunnan hallintoa ja taloutta hoitaneille toimielinten jäsenille ja tehtäväalueiden johtaville viranhaltijoille tilikaudelta 2022.

Lisäksi valtuuston käsitteli muun muassa kaavoituskatsauksen vuodelta 2022. (pka)